

det uden Hensyn til de paagældendes politiske Partifarve. Naar jeg vendte mig mod disse to ærede Medlemmer, var det, fordi de stadig i dette Spørgsmaal har yndet at fremtræde som Bondestandens særlig udkaarne Talsmænd, ikke fordi de er Venstre-mænd — det kunde ikke falde mig ind. For øvrigt skal jeg ikke gaa strengt i Rette med det ærede Medlem fra Gudme (Emil Petersen). Jeg vil kun bebrejde ham, at han har benyttet det Udtryk, at man ikke skal stemple Bønderne som Vampyrer. Det ærede Medlem har været ganske uberettiget til i sin Replik at benytte dette Udtryk overfor mig; thi jeg har ikke benyttet noget som helst Skældsord overfor Bønderne eller i det hele benyttet noget voldsomt Udtryk. Og jeg vil anholde denne Udtalelse, fordi jeg frygter for, at den vil blive misbrugt i den Presse, som staar det ærede Medlem nær. Der er indenfor denne Presse Blade, som ikke er saa nøjeregnende i Brugen af Midlerne, og jeg kunde godt tænke mig, at man en skønne Dag vilde træffe „Vampyrer“ i disse Blades Spalter. Jeg vil derfor benytte Lejligheden til at gøre opmærksom paa, at disse „Vampyrer“ ikke findes andre Steder i Rigsdagstidenden end i det ærede Medlems Tale. (*En Stemme*: Og nu i Deres!). Ja, nu findes de rimeligvis om et Øjeblik ogsaa paa det Sted, hvor min Tale staar. Men for øvrigt skal det ærede Medlem ikke faa nogen skarp Irettesættelse af mig, for han gav jo i Virkeligheden sin Tilslutning til de Udtalelser, jeg fremsatte, idet det ærede Medlem udtalte, at han fandt det beklageligt, at der er Arbejdsgivere, som i disse Tider lønner deres Folk med 1 Kr. 50 Øre à 2 Kr. om Dagen. Jeg forstaar for Resten saa godt, at først det ærede Medlem og senere det ærede Medlem for Holbæk-Kredsen (Nøhr) har beskæftiget sig med dette Forhold, for de repræsenterer paa en Maade de daarligst betalende Ægne i Danmark. Det Sted i Landet, hvor der betaales den sletteste Arbejds løn, er Holbæk Amt. I Præstø Amt og i Odense Amt, i det hele taget paa Fyn, betaales der ganske vist ogsaa daarligt, men neppe saa daarligt som i Holbæk Amt. Desværre foreligger der ikke i Øjeblikket nye Oplysninger om Arbejds lønnen paa Landet, idet Statistisk Departement netop i disse Dage er i Færd med at bearbejde det for 1910—15 indsamlede Materiale. Der foreligger derfor ikke nyere Oplysninger om dette Forhold end Beretningen af 1910. Men efter Oplysninger, jeg har faaet fra anden Side, har jeg al Grund til at tro, at Oplysnin-

gerne for 1910 i alt væsentligt er gældende for den Dag i Dag, og jeg maa dog sige, at det er en saare lille Løn, der betaales særlig i de 3 her nævnte Amter. Af en Opgivelse, som foreligger fra selve Landboforeningerne — der er ogsaa en fra Husmandsforeningerne, men den skal jeg lade ligge, da de af Landboforeningerne opgivne Lønninger er de højeste —, fremgaar det, at i Holbæk Amt er der betalt til Arbejdere paa egen Kost en Dagløn af 1 Kr. 90 Øre om Sommeren og Foraaret, 2 Kr. 38 Øre i Høsten og 1 Kr. 67 Øre om Vinteren, og for de Folk, som fik Kosten hos Husbonden, var Daglønnen 1 Kr. 8 Øre om Vinteren og 1 Kr. 50 Øre om Sommeren. I Odense Amt var Daglønnen for de Arbejdere, som var paa egen Kost, 1 Kr. 65 Øre om Vinteren og 1 Kr. 88 Øre om Foraaret og Sommeren, og hvis de fik Kosten hos Arbejdsgiveren, var Daglønnen 1 Kr. 13 Øre og 1 Kr. 25 Øre. Det er, synes jeg, nærmest urimeligt at tænke sig, at en Familie i vore Dage skal kunne leve for 1 Kr. 8 Øre om Dagen. For at bevise, at jeg ikke har tilsigtet noget politisk Angreb med dette, vil jeg fremhæve, hvor vidt forskellige Lønningerne er her i Landet, idet i Ribe Amt baade Tyende og Daglejere lønnes ganske anderledes godt. Jeg har tidligere, da vi beskæftigede os med Spørgsmaalet om Sukkerfabrikkerne, talt om Tyendets Løn, saa det skal jeg ikke komme ind paa. Men nu, da der er Tale om Daglejerne, vil jeg til Sammenligning med de andre Tal oplyse, at i Ribe Amt fik Arbejdere, der var paa egen Kost, 2 Kr. om Dagen om Vinteren, 3 Kr. 19 Øre om Foraaret og Sommeren og 3 Kr. 50 Øre i Høsten, og hvis de fik Kosten hos Arbejdsgiveren, fik de 1 Kr. 35 Øre om Vinteren, 2 Kr. 45 Øre om Foraaret og Sommeren og 2 Kr. 65 Øre i Høsten. Lønningerne er altsaa betydeligt højere i Ribe Amt. Og dog er Ribe Amt et af de magre Amter i Landet, saa at man maa gaa ud fra, at der der lever en Bondestand og Arbejdsgiverstand, der neppe har saa store Indtægter som Bønderne og Arbejdsgiverne i det fede Holbæk Amt og det fede Præstø Amt og paa hele det fede Fyn. Jeg har ment, da dette Spørgsmaal nu er draget frem, at burde føre disse Tal frem her, for at det derved muligvis kunde blive indprentet de gode Folk i disse Amter, som har Arbejdere, at de dog burde lægge lidt til Daglejernes Løn.

Nu siger ganske vist det ærede Medlem for Gudme-Kredsen (Emil Petersen), at